

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори МДТ-и «Донишгоҳи
давлатии Кӯлоб ба номи

Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» доктори
илмҳои педагогӣ, профессор

Сафарзода Мунир Ватан

соли 2026

ХУЛОСАИ

Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ»

Диссертатсияи Наврӯззода Шамсия Муродалӣ дар мавзӯи «Нақши маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» дар инъикоси масъалаҳои рушди маорифи кишвар» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 – Рӯзноманигорӣ) дар кафедраи журналистикаи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» ба анҷом расидааст.

Наврӯззода Шамсия Муродалӣ соли 2019 зинаи бакалаврро аз рӯйи ихтисоси забоншиносӣ ва технологияи нави иттилоотӣ, соли 2021 зинаи магистратураи факултети филологияи тоҷик ва журналистикаи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ»-ро аз рӯйи ихтисоси рӯзноманигорӣ хатм карда, аз соли 2022 то соли 2025 ба ҳайси докторанти PhD-и кафедраи журналистикаи ҳамин муассиса ба корҳои илмӣ-таҳқиқӣ машғул гардидааст. Аз соли 2024 то имрӯз ба ҳайси ассистенти кафедраи журналистикаи факултети филологияи тоҷик ва журналистикаи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» фаъолият дорад.

Роҳбари илмӣ Наврӯззода Шамсия Муродалӣ номзади илмҳои филологӣ, мудири кафедраи матбуоти факултети журналистикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Усмонзода Наргис Кучар мебошад.

Мавзӯи диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи журналистика аз 27-уми феввали соли 2023, суратҷаласаи №7, ҷаласаи шурои олимони факултети

филологияи тоҷик ва журналистика аз 27-уми март соли 2023, қарори №8 ва дар ҷаласаи шурои олимони Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» аз 28-уми апрели соли 2023, суратмаҷлиси №9/3-5 тасдиқ шудааст.

Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» ба диссертант Наврӯззода Шамсия Муродалӣ 2 феврали соли 2026, таҳти №11 дар бораи супоридани имтиҳони маҷмӯӣ маълумотномаи академӣ (транскрипт) додааст.

Аз баррасии диссертатсия чунин натиҷагирӣ карда шуд:

Диссертатсия ба омӯзиши яке аз масъалаҳои актуалии замони муосир бахшида шуда, дар он паҳлуҳои гуногуни матбуоти соҳавӣ, аз ҷумла соҳаи маориф, таърихи пайдоиш ва таҳаввули маҷаллаҳои Тоҷикистон, сарчашма ва омилҳои пайдоиши маҷаллаи махсуси забон ва адабиёти тоҷик «Адаб» («Маорифи Тоҷикистон») ва мазмуну мундариҷаи он, мазмуну мундариҷаи маҷаллаҳо дар шароити тағйирот ва рушди соҳаи матбуот, мавқеи жанрҳои таҳлилӣ дар пешниҳоди навгониҳо ва мушкилоти соҳаи маориф, ки метавонанд ба рушди дарки назариявӣ ва амалии ҳалли мушкилоти аҳаммиятноки рушди матбуоти тоҷик мусоидат намояд мавриди таҳқиқ қарор дода шудаанд.

Мавзӯи диссертатсия ба доираи мавзӯ ва масъалаҳои таҳқиқотие, ки дар шиносномаи ихтисоси илмӣ 6D050401 – Рӯзноманигорӣ хусусан бандҳои 1, 2, 7-и “Соҳаҳои таҳқиқот”-и шиносномаи мазкур нишон дода шудаанд, қомилан мувофиқат мекунад. Мухтавои диссертатсия ва натиҷаҳои он ба мавзӯи таҳқиқӣ иртиботи ногустанӣ доранд.

Мавзӯи диссертатсия ба “Самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми сентябри соли 2020, №503 тасдиқ шудааст, **мутобиқат дорад**. Илова бар ин, маводди диссертатсия бо барнома ва мавзӯҳои ба таҳқиқоти илмӣ алоқаманд пайванди бунёдӣ дошта, натиҷаҳо ва хулосаҳои бадастомада дар таҳия ва тақмили воситаҳои барномаҳои таълимӣ нақши муҳим бозида метавонад.

Муаллифи диссертатсия мушаххас бо нишон додани марҳилаҳои пайдоиш ва рушди маҷаллаи “Маорифи Тоҷикистон”, нақши он дар инъикоси рушди маориф, мазмуну мундариҷаи матолиби маҷалла дар

шароити замони Истиқлолият – ҳамчун замони ба соҳаи афзалиятнок табдил ёфтани маориф, мавқеи жанрҳои хабарӣ, таҳлилӣ, публицистӣ-бадеӣ дар матбуотро мақсади таҳқиқ арзёбӣ намудааст.

Бо назардошти моҳият ва ҷанбаҳои назариву амалии масъалаи мавриди таҳқиқ, муаллифи диссертатсия дар назди худ **вазифаҳои зеринро** гузоштааст:

а) пажӯҳиши масъалаи рушди маориф дар замони соҳибистиклолӣ ва инъикоси дастовардҳои соҳа дар матбуоти даврӣ, аз ҷумла маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон»;

б) таърихи пайдоиш ва марҳилаҳои ташаккули маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон»;

в) ба вуҷуд овардани назарияи матбуоти соҳавӣ ва усулҳои кори амалии он дар мисоли як нашрия – «Маорифи Тоҷикистон»

г) омӯзиши таҷрибаи намунаи матбуоти соҳаи маориф ва пешниҳоди усулҳои ба роҳ мондан ва таъсиси матбуоти соҳавии нав дар кишвар;

ғ) дастабандии мавзӯҳои фарогири маҷалла, маводди маҷалла;

д) рангорангии жанрӣ дар саҳифаҳои маҷалла, наовариҳои шаклию услубӣ дар он;

е) истифодаи имкониятҳои муосири технологиву эҷодӣ дар пешрафти кори маҷалла;

Диссертант ба сифати **мавод ва ё сарчашмаҳои асосии таҳқиқ** аз бойгонии маҷаллаҳои «Адаб» (солҳои 1991-2006), «Маорифи Тоҷикистон» (солҳои 2006-2024), фармоишу ҳуҷҷатҳои меъёрии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз қонунҳои истифода кардааст, ки фаъолияти ВАО, аз ҷумла матбуотро ба танзим медароранд.

Асосҳои назариявӣ ва методологии диссертатсияро рисолаву мақолаҳои олимони ватанию хориҷӣ, аз ҷумла, А. Саъдуллоев, И.К. Усмонов, М.С. Имомзода, М.Б. Муродӣ, А. Азимов, Б. Қутбиддин (Б. Ҳошимзода), И. Ҳамидиён, Ш. Исломов, Ш. Шокирзода, С. Набизода, Н. Нуралиев (Н. Нурализода), А. Грабелников, В.Г. Белинский ва дигарон, ки таҳқиқи масъалаҳои маводди матбуоти соҳавиро фаро мегиранд, ташкил медиҳанд.

Диссертатсия дар асоси **методҳои** мушоҳида ва таҳлил, муқоисаву баррасӣ, инчунин, таҳлили қиёсии маводди иттилоотӣ ва таърихӣ таълиф гардидааст.

Навгони илмӣ **таҳқиқ** дар он аст, ки аҳаммият ва хусусиятҳои умдаи матбуоти соҳавӣ дар мисоли маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» бори аввал мавриди омӯзиш ва таҳлили диссертатсионӣ қарор гирифта, таҷриба, бурду бохт, фарқ ва дастовардҳои нашрияти мазкур аз нашрияҳои дигари соҳавӣ нишон дода шудаанд. Интихоби мавзӯ ва роҳи баррасиву таҳқиқи он дар илми журналистикаи тоҷик ҳам аз ҷониби диссертант навоарӣ буда, масъалаи мазкур бо дидгоҳи комилан тоза мавриди пажӯҳиш қарор гирифтааст.

Диссертатсияи Наврӯззода Шамсия Муродалӣ дар мавзуи «Нақши маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» дар инъикоси масъалаҳои рушди маорифи кишвар» аз чанд ҷиҳат аҳаммияти вижа дошта, **арзиши назарӣ ва амалиаш** дар он зоҳир меёбад, ки он дар таҳқиқи масъалаҳои яке аз бахшҳои муҳими журналистика – матбуоти соҳавӣ ва рушди соҳаи маорифи кишвари мо метавонад муҳим арзёбӣ гардад. Ҳамчунин, натиҷаҳои таҳқиқ барои рушди илми журналистикаи тоҷик низ аз аҳаммият холӣ нест.

Натиҷаҳои таҳқиқро олимон, муҳаққиқони ҷавон, донишҷӯёни риштаи суҳаншиносӣ, факултету шуъбаҳои журналистикаи муассисаҳои таҳсилоти олии мамлакат метавонанд ба таври васеъ истифода намоянд. Диссертатсияи мазкур инчунин барои пажӯҳиши паҳлуҳои таҳқиқногардидаи журналистикаи тоҷик мавод дода метавонад ва дар заминаи он монографияву дастурҳои таълимӣ оид ба журналистикаи соҳавӣ омода кардан мумкин аст.

Диссертатсия бо манзури сохтор аз муқаддима, се боб, нӯҳ фасл, ҳулоса, тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқ ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат аст.

Доир ба мавзуи диссертатсия 6 мақола, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 2 мақола дар маҷмуа ва нашрияҳои дигари илмӣ ба нашр расидааст. Мақолаҳои банашррасида ба мавзуи таҳқиқ иртиботи бевосита дошта, муҳтавои асосии диссертатсия ва

авторефератро инъикос менамоянд. Руйхати мақолаҳои нашрнамудаи муҳаққиқ чунин аст:

**I. Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи
Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:**

- [1-М]. Наврӯзова, Ш.М. Матбуоти соҳавӣ: дирӯз ва имрӯзи он [Матн] / Ш.М. Наврӯзова // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Бахши илмҳои таърих ва бостоншиносӣ, педагогика ва филология. – Душанбе, 2024. – №4-1 (37). – С. 244-251.
- [2-М]. Наврӯзова, Ш.М. Зарурати дигаргунӣ дар шаклу мазмуну мундариҷаи маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» ва мавзӯҳои асосии инъикосшавандаи он [Матн] / Ш.М. Наврӯзова // Паёми Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ. Бахши илмҳои таърих ва бостоншиносӣ, педагогика ва филология. – Душанбе, 2024. – №4-2 (37). – С. 216-224.
- [3-М]. Наврӯзова, Ш.М. Баррасии вазъи таълими забони тоҷикӣ дар маҷаллаи «Адаб» («Маорифи Тоҷикистон») [Матн] / Ш.М. Наврӯзова // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ – Бохтар, 2025. – №1/1 (131). – С.169-173.
- [4-М]. Усмонова, Н.К., Наврӯзова, Ш.М. Аз «Адаб» то «Маорифи Тоҷикистон»: заминаҳои пайдоиш ва рушди мавзӯию мундариҷавии маҷалла [Матн] / Н.К. Усмонова, Ш.М. Наврӯзова // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2025. – №4. – С. 308-314.

II. Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳо ва нашрияҳои дигари илмӣ:

- [5-М]. Наврӯзова, Ш.М. Дастовардҳои маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» дар баррасӣ ва ҳалли масъалаҳои соҳа тавассути сомонаи интернетӣ [Матн] / Ш.М. Наврӯзова // Маводди конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Таъсири интернет ва расонаҳои рақамӣ дар мусоидат ба таърихи васоити ахбори омма ва омӯзиш дар замони муосир» (Кӯлоб, 03-юми майи соли 2025). – Кӯлоб, 2025. – С.106-108.

[6-М]. Наврӯззода, Ш.М. Инъикоси вазъ ва шеваи таълими забони тоҷикӣ дар маҷаллаи «Адаб» («Маорифи Тоҷикистон») [Матн] / Ш.М. Наврӯззода // Маводди конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои мубрами забоншиносии муосир ва рушди забони тоҷикӣ дар даврони Истиқлол» (01-октябри соли 2025). – Кӯлоб, 2025. – С.132-136.

Саҳми довталаб дар иҷрои таҳқиқи диссертатсиониро дараҷаи дарки масъалаҳои дар диссертатсия баррасишуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии қор, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда ва мустақил ифода шудани нуқтаи назари муаллиф нисбат ба мавзӯи таҳқиқ тасдиқ мекунад. Таҳқиқи мазкур барои омӯзиш ва хулосабарорӣ дар мавриди барқарорӣ, ҳалли мушкилот, таваҷҷуҳи давлат ва ҳукумат ба соҳаи маориф, роҳҳои рушди он раҳнамои хуб буда метавонад.

Натиҷаҳои таҳқиқ ва хулосаҳои пешниҳодшуда дар муайян кардани таърих, махсусият ва дурнамои матбуоти соҳавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мутахассисон, унвонҷӯён ва донишмандони соҳаи журналистика кумак хоҳад расонд. Хулоса ва натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф дар ин бобат ҳангоми таълифи китобу дастурҳои назарияи журналистика мавриди истифода қарор гирифта метавонанд. Махсусияти асосии матбуоти тоҷик аз он иборат аст, ки он аз аввали пайдоиш ба соҳаи маориф таваҷҷуҳи аввалиндараҷа дошт. Аввалин намунаҳои матбуоти соҳавӣ низ ба соҳаи таълиму тарбия ихтисос ёфта буданд. Матбуоти соҳавии маорифи Тоҷикистон дар рушди соҳаи мазкур саҳми намоён гузошт.

Чаласа қарор кард:

1. Диссертатсия Наврӯззода Шамсия Муродали дар мавзӯи «Нақши маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» дар инъикоси масъалаҳои рушди маорифи кишвар» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 – Рӯзноманигорӣ) кори анҷомёфтаи илмӣ ва муҳимму зарурӣ ҳисобида шавад.

2. Диссертатсия Наврӯззода Шамсия Муродали дар мавзӯи «Нақши маҷаллаи «Маорифи Тоҷикистон» дар инъикоси масъалаҳои рушди маорифи кишвар» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ (6D050401 –

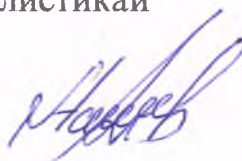
Рӯзноманигорӣ) бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя дар шурои диссертатсионии мутобиқ ба ихтисоси илмӣ дар назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тавсия дода шавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи журналистикаи факултети филологияи тоҷик ва журналистикаи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» қабул гардид.

Иштирок дошт: 15 нафар. Натиҷаи овоздихӣ: «тарафдор» – 15 нафар, «зид» – нест, «бетараф» нест, қарори №8-1 аз 4.03.2026.

Раиси ҷаласа:

доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси рӯзноманигорӣ, мудири кафедраи журналистикаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Алишерӣ А.

Котиби илмӣ:

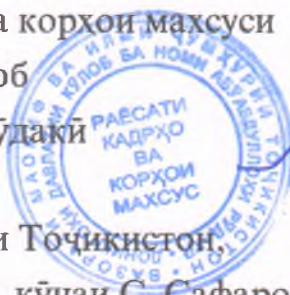
доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси рӯзноманигорӣ, и.в. дотсенти кафедраи журналистика

Сафарзода М.Н.

Имзоҳои Алишерӣ А. ва Сафарзода М.Н.-ро тасдиқ мекунам.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Давлатов М.А.

Нишонӣ: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вилояти Хатлон, ш. Кӯлоб, кӯчаи С. Сафаров, 16.
Тел: (+992-33-22) 2-35-06.

E-mail: info@kgu.tj

« 6 » март соли 2026